

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip Review

Afl. 2006-24

17 mei 2006

Internationale estate planning, oftewel 'over de schutting' kijken Het gras bij de burens is niet altijd groener!

Vanuit de trouwe lezersgroep van *EstateTip* bereikte ons al meerdere malen het verzoek om enige aandacht aan 'internationale estate planning' te besteden. Een begrijpelijk verzoek omdat heden ten dage – zo lijkt het – in welhaast ieder dossier internationale 'elementen' te vinden zijn. Appartementen aan de Costa del Sol, lieflijke gîtes in de Provence en ga zo maar door. Internationale estate planning vereist een heldere blik op zowel alle betrokken civielrechtelijke als fiscale regelingen. Dat levert niet zelden een complex beeld op, nu harmonisatie in internationale verhoudingen vaak ver te zoeken is. Met enkele 'vuistregels' zijn we er dan ook niet. In *EstateTip Review* zullen we van tijd tot tijd de internationale estate planning de revue laten passeren. Eerst met een uiteenzetting van algemene beginselen en daarna toegespitst op een aantal veel voorkomende landen.

Daarbij zullen we ons vooralsnog beperken tot de behandeling van het erfrecht, huwelijksvermogensrecht en successiebelasting. De estate planner mag echter niet uit het oog verliezen dat hij zijn advisering wellicht beperkt tot de (rechts)gebieden die hij nog kan 'overzien', maar dat andere nationale regelingen eveneens van belang kunnen zijn voor het plannen. Zo mag in civielrechtelijke sferen niet worden vergeten dat bijvoorbeeld nationale vermogensrechtelijke regelingen tot minder of meer 'aantrekkingskracht' kunnen leiden. Denk maar eens aan de plaatselijke regeling voor de overdracht van onroerende zaken. Is er een fatsoenlijke grondboekhouding?

Wat de fiscaliteit betreft mag men zich evenmin focussen op de successiebelastingen. Hoe staat het immers met de inkomstenbelasting ter plaatse? Zijn er regionale of lokale (registratie-)heffingen waar men mee geconfronteerd kan worden? Zoals opgemerkt, niet zelden levert een en ander een complex beeld op. Veelal is het kiezen tussen twee of meer 'kwaden'.

Het is wellicht zelfs de vraag óf u zich aan de *internationale* estate planning wilt wagen. Is het geen 'voer' voor specialisten? Ook al beantwoordt u deze vraag bevestigend, dan blijft basiskennis van internationale notariële rechtsgebieden onontbeerlijk. Het is vanzelfsprekend dat in een dossier de internationale 'elementen'

eerst dienen te worden onderkend, de cliënt daarop te wijzen en te 'belehren', om vervolgens expliciet in uw advies daarvoor te exonereren. Zonder kennis van de basisbeginselen zullen de internationale vraagstukken wellicht niet – tijdig – worden onderkend, met alle mogelijke aansprakelijkheidsgevolgen van dien.

Vandaag staan enkele heffingsgrondslagen voor het successierecht centraal.

Staten kunnen overgaan tot heffing van successierecht over de verkrijging van vermogen als gevolg van het overlijden van een natuurlijke persoon door een aanknopingspunt, een heffingsgrondslag, in hun nationale wetgeving op te nemen. Daarbij hanteren Staten verschillende, maar veelal ook dezelfde aanknopingspunten

Veel gebruikte aanknopingspunten zijn de volgende:

- *Woonplaats*: de woonplaats van de erflater of van de verkrijger 'krachtens erfrecht' ten tijde van het overlijden, leidt tot heffing van successierecht. Niet zelden worden in nationale wetgevingen ook 'fictieve woonplaatsen' aangetroffen.
- *Nationaliteit*: indien de erflater of de erfrechtelijke verkrijger ten tijde van het overlijden de nationaliteit van een bepaalde Staat heeft, gaat die Staat tot heffing over.
- *Territorialiteitsbeginsel*: een Staat heft over de verkrijging 'krachtens erfrecht' van goederen die zich binnen haar landsgrenzen bevinden.
- *Situsbeginsel*: een Staat heft over de verkrijging 'krachtens erfrecht' van goederen die zich binnen haar landsgrenzen bevinden, mits de erflater ten tijde van zijn overlijden *niet* binnen het desbetreffende land – werkelijk of fictief – woonachtig is.

Zoals gezegd hanteren landen dezelfde of verschillende heffingsgrondslagen, waarbij dient te worden bedacht dat de hiervoor omschreven lijst met aanknopingspunten niet uitputtend is.

In het 'internationale dossier' begint men dan ook met een speurtocht naar aanknopingspunten. Kennis van uitsluitend de Nederlandse Successiewet volstaat derhalve niet. Inzicht in de elders gehanteerde regeling is vereist om vast te kunnen stellen welke heffingsgrondslagen aldaar worden gehanteerd.

Met de vaststelling dat in uw dossier de betrokken Staten bijvoorbeeld bij de woonplaats van de erflater aanknopen, bent u er echter nog niet. De ene woonplaats is namelijk de andere niet.

Een voorbeeld. Zowel Nederland als Spanje hanteren het woonplaatsbeginsel voor de heffing van successierecht.

De SW 1956 bepaalt immers dat recht van successie wordt geheven over de waarde van al wat krachtens erfrecht wordt verkregen door het overlijden van iemand, die *ten tijde van dat overlijden binnen het Rijk woonde*. Onder 'Rijk' wordt Nederland verstaan (art. 2 lid 3 letter d, 1° Algemene wet inzake rijksbelastingen). Artikel 4 lid 1 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen bepaalt vervolgens:

'Waar iemand woont en waar een lichaam gevestigd is, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.'

Een *abstract* criterium derhalve, waarbij van geval tot geval dient te worden beoordeeld of men al dan niet in Nederland woonachtig is.

De Spaanse wetgeving koppelt voor de binnenlandse belastingplicht eveneens aan bij de woonplaats. Of men in Spanje woonachtig is, wordt echter beoordeeld aan de hand van de vraag of men meer dan 183 dagen per jaar in Spanje aanwezig was. Een *concreet* criterium, waarvoor in beginsel eenvoudig kan worden vastgesteld of men daaraan voldoet.

Bij een verblijf van minder dan 183 dagen komt Spanje niet aan binnenlandse heffing toe. Of sprake is van een woonplaats in Nederland hangt van de *omstandigheden* af. Verblijft men meer dan 183 dagen in Spanje, dan kan in beide landen sprake zijn van een woonplaats.

Ook dan bent u er nog niet, want bij verdere bestudering van de Spaanse 'Ley del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones' komt u tot de conclusie dat Spanje de woonplaats van de *verkrijger* als aanknopingspunt hanteert en Nederland de woonplaats van de *erflater*.

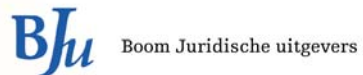
Uw zoektocht naar heffingsgrondslagen zal uitwijzen welke Staten in uw 'dossier' tot heffing van successierecht kunnen overgaan. Indien twee of meer Staten daarvoor in aanmerking komen, is sprake van dubbele of meervoudige belastingheffing. Ter vermijding of vermindering van dubbele belastingheffing zijn op internationaal en nationaal niveau verschillende maatregelen getroffen en worden verschillende technieken toegepast. Deze zullen in een volgende *EstateTip Review* de revue passeren.

Voorkomen is echter beter dan genezen. De eerste uitdaging voor de 'internationale estate planner' is dan ook het vermijden van meervoudige belastingheffing en als het even kan dubbele belastingheffing. Wie voor de 'hoofdprijs' gaat, tracht zelfs iedere belastingheffing te vermijden door alle aanknopingspunten uit het dossier te halen.

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

Boom Juridische uitgevers

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2006 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols
Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.